

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 stycznia 2020 r.

Pozycja 18

POSTANOWIENIE z dnia 12 września 2019 r. Sygn. akt Ts 76/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.N. w sprawie zgodności:

art. 31 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600) w zakresie, w jakim „pozwala on na niezastosowanie wyłączenia odpowiedzialności karnej sprawcy, w sytuacji, w której wprawił się on w stan nietrzeźwości lub odurzenia powodujący wyłączenie lub ograniczenie poczytalności, które przewidywał albo mógł przewidzieć” z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

1) odrzucić wniosek o przedłużenie terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej,

2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 maja 2019 r. (data nadania), P.N. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Wyrokiem z 21 września 2011 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok z 21 września 2011 r.) Sąd Rejonowy w K. II Wydział Karny (dalej: Sąd Rejonowy) uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów (opisanych w punkcie I–IX i XI komparycji) i za to, na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zm.), wymierzył mu karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych po 10 zł każda. Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. IV Wydział Karny Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) z 27 marca 2012 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok z 27 marca 2012 r.).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 25 czerwca 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 2 lipca 2019 r.), skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez:

1) wskazanie i udokumentowanie dat:

a) doręczenia skarżącemu wyroku z 27 marca 2012 r.,

b) wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej,

2) nadesłanie albo złożenie do akt niniejszej sprawy odpisu (albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem) oraz czterech kopii:

a) wyroku z 21 września 2011 r. wraz z uzasadnieniem,

b) wyroku z 27 marca 2012 r. wraz z uzasadnieniem (jeśli zostało sporządzone),

c) postanowienia Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny, ustanawiającego dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi,

d) pisma Sądu Rejonowego z 12 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) oraz dowodu (koper-ty) doręczenia go pełnomocnikowi skarżącego.

W piśmie złożonym 8 lipca 2019 r. (data nadania) skarżący odniósł się do pkt 2 a, b i d zarządzenia. Wyjaśnił, że nie usunął pozostałych braków, ponieważ w aktach sprawy nie było wymaganych przez Trybunał dokumentów. W związku z tym wystąpił o „zwrócenie się przez Trybunał” do Sądu Rejonowego o przesłanie akt sprawy (sygn. [...]), „ewentualnie” o „przedłużenie” terminu do usunięcia braków formalnych skargi o dwa miesiące.

Skarżący twierdzi, że orzeczenie w związku z którym wystąpił do Trybunału ze skargą konstytucyjną, „zostało wydane z pogwałceniem przepisów kodeksu karnego, albowiem w tej sprawie zachodziły okoliczności wyłączające [jego] odpowiedzialność karną”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia licznych przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK). Weryfikacja tych przesłanek następuje na etapie wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK).

Jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK).

2. Odpis zarządzenia sędziego Trybunału z 25 czerwca 2019 r. został skutecznie doręczony pełnomocnikowi skarżącego 2 lipca 2019 r. W ustawowym terminie, tj. do 9 lipca 2019 r., braki formalne nie zostały usunięte.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3. Jednocześnie wniosek o „przedłużenie terminu” do usunięcia braków formalnych skargi należało – na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i w związku z art. 36 u.o.t.p. TK – odrzucić jako niedopuszczalny. Termin do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej jest terminem ustawowym (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK), natomiast statuowana w art. 166 k.p.c. instytucja przedłużenia terminu dotyczy wyłącznie terminów sądowych.

4. Niezależnie od powyższego Trybunał wskazuje jeszcze jeden powód odmowy przekazania skargi do merytorycznej oceny.

4.1. Skarżący nie usunął braków formalnych, i tym samym nie udokumentował dat, o których mowa w zarządzeniu. Przedstawiony przez niego stan faktyczny pozwala jednak stwierdzić, że skargę złożył z przekroczeniem terminu określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, zgodnie z którym skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

4.2. Wyrokiem z 27 marca 2012 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. IV Wydział Karny Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) utrzymał w mocy wyrok sądu pierwszej instancji. Tym samym orzekł ostatecznie o prawach, których naruszenie skarżący zarzucił w skardze konstytucyjnej.

4.3. Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach analizowanej sprawy, skarżący wystąpił 3 kwietnia 2012 r. (data złożenia) do Sądu Okręgowego z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 27 marca 2012 r. Żądanie „wykonano” 7 maja 2012 r. (adnotacja Przewodniczącego Wydziału). W tym dniu rozpoczął się zatem bieg terminu wniesienia skargi, którego ostatnim dniem był 7 sierpnia 2012 r. Skarżący złożył skargę dopiero 13 maja 2019 r., a zatem przekroczył, określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, termin jej wniesienia.

4.4. W związku z powyższym należy również stwierdzić, że wystąpienie przez skarżącego do Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny z wnioskiem o ustanowienie dla niego pomocy prawnej z urzędu było już bezprzedmiotowe, nastąpiło bowiem po terminie wniesienia skargi. Trybunał zwraca uwagę, że wystąpienie do sądu z wnioskiem, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, wstrzymuje bieg terminu wniesienia skargi (art. 44 ust. 3 u.o.t.p. TK, zob. także wydane pod rządami ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm., postanowienie z 21 marca 2013 r., SK 32/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 37). Wznowienie biegu terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK).

Mając powyższe na względzie, Trybunał postanowił jak w sentencji.